

Latvija – balto stārķu zeme

Balto stārķu ligzdu uzskaitē Latvijā 2014.gadā

Nr. Koordinātes
Rajons Novads Pagasts Mājas
Citi orientieri Novērojumu datumi

Ligzdas novietojums

(koks, tā suga; ūdenstornis; ēkas (kādas?) jumts vai skurstenis; elektrības, telefona vai speciāls stabs; cits)

Cilvēka palīdzība ligzdas pamatnes izgatavošanā

nav bijusi speciāla platforma nav zināms nozāģēta koka galotne

Ligzdas apdzīvotība

- apdzīvota, ir mazuļi
- dzīvo 2 stārķi ilgāk par 1 mēnesi, bet bērnu nav
- apdzīvota, nav nekādu ziņu par mazuļiem
- uzturas 2 stārķi mazāk par 1 mēnesi
- uzturas 1 stārķis
- neapdzīvota

Ligzdošanas sekmes

- izšķīlušos bērnu skaits
- izlidojušo bērnu skaits
- mazuļi sekmīgi izvesti, bet to skaits nav zināms
- mazuļi bijuši, bet gājuši bojā (ja zināms, *Piezīmēs* ierakstiet to skaitu un bojāejas cēloni)
- dējums (olas) gājis bojā (ja zināms, *Piezīmēs* ierakstiet cēloni)

Piezīmes

Datu sniedzējs: skola, vārds, uzvārds

Adrese, e-pasts, telefons:

Ne bez pamata Latviju var dēvēt par balto stārķu zemi – tā ir dzimtene ap 4,5% visas pasaules svēteļu, kas tik nelielai zemei ir ļoti daudz. Līdz ar to esam arī atbildīgi par šīs putnu sugas labklājību un nākotni. Tāpēc ir jāzina, kādas ir to skaita izmaiņu tendences un ligzdošanas sekmes. Bez tam – baltais stārķis, būdams gaļēdājs, atrodas barības ķēdes augšgalā, un to skaits atspoguļo vides stāvokli kopumā. Tātad – ja stārķu ir daudz, tas liecina par dabas vides veselību un bagātību. Latvijā ir bijis viens no augstākajiem svēteļa ligzdu izvietojuma blīvumiem pasaulē – vidēji 17 ligzdas/100 km². Tiesa, tik liels stārķu skaits rada arī problēmas – tā kā ap 70% ligzdu tie uzbūvējuši uz stabiem, dažkārt rodas elektrības padeves vai sakaru traucējumi. Novērots arī, ka tur, kur ir daudz stārķu, samazinās uz zemes ligzdojošo putnu – cīruļu, ķīvīšu, griežu u.c. putnu skaits. Tas gan nenozīmē, ka šo putnu un to ligzdu skaitu vajadzētu varmācīgi samazināt. Jāatceras arī, ka tie atrodas valsts aizsardzībā – iekļauti Latvijas un Eiropas aizsargājamo putnu sarakstā.

To, cik pasaulē un Latvijā ir balto stārķu ligzdu, zinām, pateicoties starptautiskām uzskaitēm, kuras notiek jau kopš 1934.gada. 2014.gadā notiks jau septītā uzskaitē, un tās galvenais uzdevums – noskaidrot, kādas izmaiņas balto stārķu izplatībā un skaitā notikušas kopš iepriekšējās uzskaites 2004./2005.gados. Latvijā pirms 10 gadiem ligzdoja apmēram 10600 svēteļu pāri – to skaits bijis praktiski nemainīgs jau kopš 1994./1995.gadiem. Tagad, kad lauksaimniecības platības pie mums sarukušas aizaugšanas rezultātā, bet atlikušajās atkal vairāk tiek lietotas dažādas dabai nedraudzīgas vielas, ir pamats sākt raizēties par balto stārķu turpmāko labklājību.

Balto stārķu ligzdu uzskaitē Latvijā ir paveicama, tikai iesaistot tajā iespējami daudz cilvēku. Līdz ar to šis pasākums ir uzskatāms par sociāli nozīmīgu, jo pievērš iedzīvotāju uzmanību vides stāvoklim un dabas aizsardzībai. Īpaši nozīmīgs šis pasākums ir sakarā ar jauniešu iesaistīšanu – tāpat kā visās iepriekšējās uzskaitēs, datu galveno daļu iecerēts iegūt no skolām.

Aicinām visus Latvijas dabas aizsardzībā ieinteresētos iedzīvotājus un it īpaši – visas skolas piedalīties 7. Starptautiskajā balto stārķu ligzdu uzskaitē!

Aicinām piedalīties

7. Starptautiskajā balto stārķu ligzdu uzskaitē Latvijā 2014. gadā

aizpildot anketu lapas otrajā pusē

- 1. Balto stārķu ligzdas jāapseko visā jūsu skolas mikrorajona teritorijā.*
- 2. Katrā anketā ierakstāmas ziņas par 1 ligzdu. Aprakstot ligzdas apdzīvotību, ligzdošanas sekmes un cilvēka palīdzību pamata sagatavošanā, izvēlieties vienu no piedāvātajiem variantiem un ievēliet krustiņu attiecīgajā lodziņā.*
- 3. Lai noskaidrotu mazuļu skaitu, pie ligzdas nav jākāpj. To var uzzināt, novērojot ligzdu no zemes jūlijā, kad mazuļi ligzdā bieži stāv kājās. Iesakām aptaujāt arī tuvāko māju iedzīvotājus.*
- 4. Izšķīlušos mazuļu skaits ietver arī bojā gājušos mazuļus (tos vecie putni parasti izmet no ligzdas). Ja neviens mazulis no ligzdas nav izmests, izšķīlušos mazuļu skaits parasti ir vienāds ar izlidojušo mazuļu skaitu.*
- 5. Piezīmēs varat ierakstīt (ja zināt) stārķu atlidošanas un aizlidošanas datumus, novērojumus par putnu bojāeju, par to barošanu u.c.*
- 6. Ja uz kādu no jautājumiem (piem., par ligzdas pamatu, kopējo vai izaugušo mazuļu skaitu) atbilde nav zināma, noteikti izvēlieties variantu nav zināms, nevis kādu izdomātu!*
- 7. Ligzdas jāiezīmē kartē ar numuru, kas atbilst ligzdas numuram anketā. Kartē jāiezīmē jūsu apsekotās teritorijas robežas vai maršruti.*
- 8. Aizpildītās anketas nogrieziet no lapas un kopā ar karti, kurā iezīmētas ligzdas, līdz 30.septembrim nosūtiet uz **LU Bioloģijas institūtu: Miera iela 3, Salaspils, LV-2169**. Ja ir kādas neskaidrības vai pietrūkst ligzdu anketu vai kartes, zvaniet pa telefoniem: 67945437 (darba laikā), 29593800 (Māra Janaus), vai sūtiet e-pasta vēstuli: ornlab@latnet.lv; baltiestarki@lob.lv. Informāciju par uzskaiti varat atrast arī: www.dabasdati.lv; www.lob.lv.*